

Preventiewijzer

Tips voor onderweg

Disclaimer

Deze preventiewijzer is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Voor onjuistheden en on-volledigheden met betrekking tot de inhoud van de preventiewijzer kan TVM verzekeringen echter op geen enkele wijze verantwoordelijk of aansprakelijk worden gesteld. Aan de inhoud van deze preventie-wijzer kunnen dan ook geen rechten worden ontleend. Het is verboden om delen van de preventiewijzer te kopiëren, te wijzigen of te veranderen. Gebruik van deze inhoud is verboden tenzij er eerst toestemming is verleend door TVM verzekeringen. Een verzoek hiertoe kunt u indienen via info@tvm.nl.

Beste lezer,

De preventiewijzer is een uitgave van TVM verzekeringen. De preventiewijzer bestaat uit adviezen rondom transportveiligheid en het geven van tips voor de afwikkeling van schade. Denk hierbij aan tips rondom het invullen van een schadeformulier, hoe om te gaan met schade bij kleine aanvaringen en wat een schipper zelf kan doen om schade te voorkomen. De preventiewijzer is niet uitputtend, we hebben slechts de belangrijkste onderwerpen en tips opgenomen. De onderwerpen zijn geselecteerd op de meest voorkomende schademeldingen.

Met vriendelijke groet,

Team Preventie en Risicobeheer
TVM verzekeringen

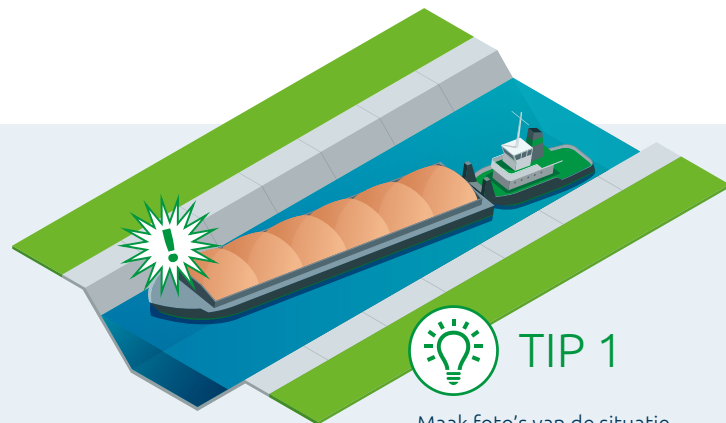
Inhoud

- 1 Procedure afhandeling eenzijdige kleine aanvaring
- 2 Stapsgewijze afhandeling bij schade
- 3 5 vuistregels voor het stuurhuis
- 4 Schade in Europa
- 5 Financiële gevolgen van schade
- 6 Autoschade (particuliere) in Europa
- 7 5 vuistregels voor het gebruik van de autokraan
- 8 Reisvoorbereiding
- 9 5 vuistregels voor het veilige gebruik van de spudpalen
- 10 Veiligheid aan boord
- 11 5 vuistregels die zorgen voor een veilig zeeklaar schip bij slecht weer of groot vaarwater
- 12 Vermoeidheid
- 13 Alcohol
- 14 Belading
- 15 Werf en reparatie aangelegenheden
- 16 5 vuistregels voor een veilige diepgang

Procedure afhandeling eenzijdige kleine aanvaring

1

Soms zit het ongeluk in een klein hoekje. Stel u raakt met het manoeuvreren een kademuur. De enige schade is een deuk in het voorschip van uw schip of boot, dus er is geen schade aan de kademuur. Dit noemen we een eenzijdige aanvaring.

TIP 1

Maak foto's van de situatie ter plaatse, van het object en schade aan uw eigen vaartuig.

TIP 2

Vaak wordt een schade formulier niet ingevuld bij een eenzijdige kleine aanvaring. Er is immers geen tegenpartij of de schade valt binnen het eigen risico. Toch kan het invullen van een schade formulier een hulpmiddel zijn om alle informatie vast te leggen. Wanneer? Hoe laat? Waar? En wat was de schade aan mijn schip/ boot? Het kan eventuele problemen voorkomen als iemand onverwacht toch verhaal komt halen. Denk er ook aan om de aanvaring te melden bij de politie. Zo wordt een (eventuele) aanklacht voor een vluchtmisdrijf voorkomen.

2

Stapsgewijze afhandeling bij schade

Ook al doet u er alles aan om schade te voorkomen, het kan gebeuren dat u betrokken raakt bij een aanvaring. In dit geval spreken wij van een aanvaring waarbij schade veroorzaakt wordt aan uw en andermans eigendom.

Een aantal tips voor het afhandelen:

- 1 Veiligheid voorop!**
Zorg voor uw eigen veiligheid, voor de veiligheid van het schip en de lading en voor de veiligheid van de andere vaarweg gebruikers.
- 2 Eerste hulp!**
Overzie de situatie, alarmeer indien nodig de hulp- en/of reddingsdiensten en informeer de overige vaarweggebruikers (zoals post, sluis, brug of havendienst).
- 3 Maak foto's**
Maak duidelijke foto's van de situatie ter plaatse. Stel de navigatiebestanden veilig.
- 4 Tegenpartij**
Noteer de gegevens van de tegenpartij.
- 5 Getuigen**
Laat getuigen niet ontsnappen. Noteer naam, adres en telefoonnummer. Tip: heeft de getuige een visitekaartje?
- 6 Informeren**
Meld de schade bij TVM. Schade melden kan telefonisch via +31 (0)528 29 27 50 of online via schadebinnenvaart@tvm.nl

3

5 vuistregels voor het stuurhuis

- 1** Heeft u een hefbare of overzakbare stuurhut? Controleer dan regelmatig op de juiste werking en eventuele gebreken (o.a. op lekkage, oliepeil, conditie hydrauliekslangen en cilinders).
- 2** Test regelmatig de alarmeringen, signaleringen en of de noodzakinrichting goed werkt.
- 3** Wees bewust van de hoogte van uw vaartuig: "meten is weten en gissen is missen". Bereid uw reis goed voor, zodat u weet waar en welke hoogte obstakels u op uw reis tegenkomt.
- 4** Zet uw stuurhut in de juiste hoogte, hierbij rekening houdend met de beladings-toestand en de trim van het vaartuig, zodat u een goed uitzicht heeft.
- 5** Zorg voor een goede overdracht (hoogte stuurhut en de hoogte van de te passeren obstakels) bij wisseling van de wacht.

4

Schade in Europa

In deze preventiewijzer informeren wij u over de belangrijkste aandachtspunten. Het voorkomen van onnodige gevolgschade is hierbij het uitgangspunt. Maar minstens zo belangrijk hoe te handelen na een aanvaring of andere schade. Als u vaart in het buitenland is het van belang om te beseffen, dat de wet- en regelgeving kan afwijken van de onze.

Hieronder enkele voorbeelden:

Duitsland

Een (technisch) mankement aantonen

Als de situatie het toelaat, kan het verstandig zijn een (technisch) mankement niet direct op te lossen. Leg het in ieder geval vast door het maken van foto's en/of een video of laat het vast stellen door een expert of autoriteit.

In Duitsland kan men zich bijvoorbeeld nog steeds beroepen op overmacht. Stel het stuurwerk valt uit en u ontdekt dat er een zekering is doorgebrand. Als u die direct vervangt, is later niet meer onomstotelijk vast te stellen dat dat de oorzaak van de uitval was. Als dat tot een forse aanvaring met veel schade leidt, bent u zogenaamd 'uit uw roer gelopen', met alle narigheid van dien. Het aantonen van het mankement geldt ook bij problemen met autokraan, het hydraulisch systeem van de stuurhut, slangbreuk, kettingbreuk en dergelijke. Als u het technisch mankement kunt aantonen valt het wellicht nog onder de garantie.

Frankrijk

Een aanvaring met een kunstwerk

Een aanvaring met een kunstwerk moet u altijd melden. Probeer ook in dit geval (indien mogelijk) de aangerichte schade vast te leggen door het maken van foto's of een video.

In Frankrijk worden schepen na een aanvaring met een kunstwerk vaak vastgehouden. De schipper moet dan eerst de schade erkennen én tekenen dat hij het schadebedrag zal betalen. Overleg eerst met TVM verzekeringen voor u schuld bekend!

België

Onderwaterschade

In België moet u een onderwaterschade altijd direct melden. Als u dat op de juiste wijze doet, is de schade daar veelal te verhalen op de vaarwegbeheerder. We krijgen wel eens de melding dat schippers achteraf zeggen dat ze in België iets in hun schroef hebben gehad. Dan valt er weinig meer aan te doen.

Heeft u iets in de schroef zitten, moet u direct contact opnemen met de dichtstbijzijnde brug of sluis, zodat er een klacht in het klachtenboek kan worden gezet. Daarna zal er een ambtenaar/dijkwachter bij moeten zijn als het obstakel uit de schroef wordt gehaald. De eerste, natuurlijke ingeving als u iets in schroef hebt, is een klapje achteruit geven. Maar probeer dat, als u met uw boegschroef naar de kant kunt komen, niet te doen. Bewijs is beter! Maak in ieder geval een foto of video van het stuk hout of object dat uit uw schroef komt.

Conclusies

De wet- en regelgeving kan anders zijn in het buitenland. Ook bij schadeafwikkeling zijn er per land verschillen. Het is daarom belangrijk om rekening te houden met onderstaande punten bij schade:

Ondertekenen

Ondertekenen het schadeformulier alleen als u akkoord bent met de inhoud.

Getuigen

Noteer gegevens van getuigen.

Maak foto's

Maak foto's van de schade en de situatie.

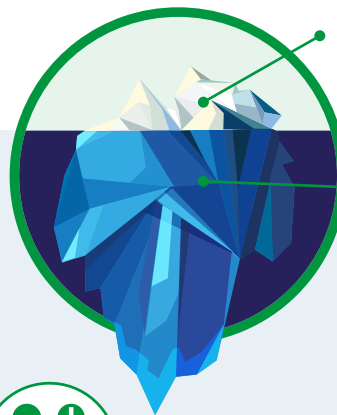

Informereren

Bij twijfel over de handelswijze van de politie, tegenpartij etc. belt u met TVM verzekeringen via 0528 29 27 50, 24/7 bereikbaar.

Financiële gevolgen van schade

5

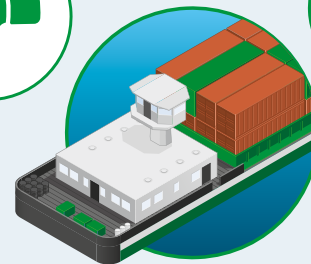

Directe kosten

Eigen risico

Indirecte kosten

- Stilstand (mens en materieel)
- Planning
- No-claim aanpassing
- Administratieve afwerking
- Imago
- Waardevermindering

Een gemiddelde schade kost een eigenaar (afhankelijk van het type schip) al snel € 1.500. Dit zijn kosten voor eigen rekening.

5 vuistregels voor het gebruik van de autokraan

1

Heeft uw kraan de wettelijke verplichte keuring(en) ondergaan? Controleer uw kraan ook regelmatig op de juiste werking en eventuele gebreken (o.a. op lekkage, oliepeil, conditie hydrauliekslangen, conditie van de hijsdraad, conditie (hijs-)evenaar en hijsbanden).

2

Gebruik (indien mogelijk) alleen de autokraan als uw schip/vaartuig veilig stilligt en neem de tijd om de autokraan klaar te maken voor gebruik.

3

Laat de autokraan enkel bedienen door ervaren medewerkers.

4

Zorg dat er niemand onder de last loopt.

5

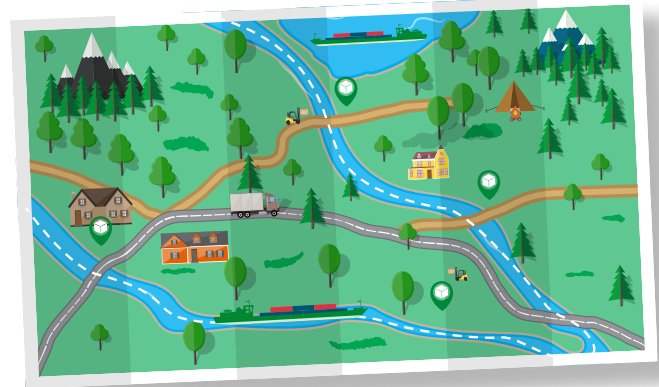
Gereed? Zet de autokraan veilig weg en leg de hijsbanden alvast klaar op een droge plek voor de volgende keer.

Reisvoorbereiding

Veilig varen begint met een goede reisvoorbereiding. Als de reis aangenomen en bekend is dan is het goed om onderstaande zaken te regelen.

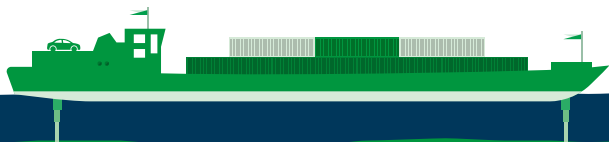
- Zorg dat u van de te bevaren vaarwegen de juiste informatie en de (elektronische) vaarkaarten heeft en weet wat de te passeren obstakels zijn.
- Zorg ervoor dat er voldoende gekwalificeerde mensen aan boord aanwezig zijn en dat ze op de hoogte zijn van de komende reis.
- Weet wat de weersverwachtingen zijn en controleer regelmatig op eventuele veranderingen.
- Weet met welke diepgang u gaat varen.
- Zorg dat u kennis heeft van de lading. Ken de eigenschappen, zoals: moet de lading droog blijven? Wat is het soortelijk gewicht?

5 vuistregels voor het veilige gebruik van de spudpalen

- 1 Gebruik uw spudpaal alleen daar waar het (door de vaarwegbeheerder) is toegestaan.
- 2 Zorg ervoor dat uw schip volledig stilligt bij het laten zakken of ophalen van de spudpalen.
- 3 Zorg ervoor dat de installatie volledig in opgehaalde stand staat en voorzien is van de veiligheidsvoorziening (veiligheidspal) die het zakken onmogelijk maakt tijdens de vaart.
- 4 Bij het op de spudpalen afgemeerd, liggend in een getijde gebied zorg voor voldoende vrije ruimte waardoor uw schip mee kan stijgen en/of dalen met het getij mee.
- 5 Controleer regelmatig uw installatie op een juiste werking en eventuele gebreken (o.a. lekkage, oliepeil, conditie hydrauliekslangen, cilinders, hijskabels en katrollen).

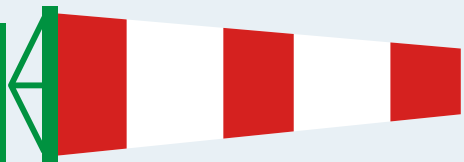
Veiligheid aan boord

- Zorg voor een veilige werkplek. Denk hierbij onder andere aan: schoon en opgeruimde machinekamers, bescherming tegen uitglijden en voldoende verlichting.
- Gebruik hulpmiddelen en gereedschap welke zich in een goede conditie bevinden. Controleer deze zaken regelmatig en voor gebruik en verwijder deze van boord als ze niet meer veilig voor gebruik zijn.
- Breng voor aanvang van de werkzaamheden de risico's in kaart. Zijn de mensen die de werkzaamheden gaan uitvoeren bijvoorbeeld goed beschermd?
- Draag waar nodig persoonlijke beschermingsmiddelen. Denk hierbij onder andere aan veiligheidsschoenen, het dragen van een veiligheidshelm, gehoorbescherming en een veiligheidsbril. **Draag daarnaast bij het aanwezig zijn aan dek altijd een reddingsvest (laatste redmiddel).**
- Durf elkaar aan te spreken bij onveilige situaties, creëer een veiligheidscultuur aan boord.

11

5 vuistregels die zorgen voor een veilig zeeklaar schip bij slecht weer of groot vaarwater

- 1 Weet wat de weersvoorspellingen zijn en neem voorzorgsmaatregelen indien nodig.
- 2 Zorg dat uw luiken van uw laadruim altijd goed geborgd zijn en zet ze eventueel nog extra zeevast met spanbanden.
- 3 Zorg ervoor dat alle losse zaken aan dek worden gezeevast zodat ze niet kunnen wegspoelen.
- 4 Sluit alle luiken, deksels en deuren van toegangen waterdicht af en plaats blinden voor de ramen.
- 5 Geef duidelijke instructies aan uw personeel en waarschuw ze voor de gevolgen van het slechte weer.

12

Vermoeidheid

Bij tekenen van vermoeidheid en of verminderde concentratie: stap uit de stuurstoel en strek uw benen en zorg er voor dat u frisse lucht binnen krijgt. Zet bijvoorbeeld de stuurhut deur open en/of neem wat kouds te drinken. Mocht dit niet helpen, roep er direct een collega bij die de wacht overneemt of u gezelschap houdt. Zo voorkomt u dat u in slaap valt.

Typische tekenen zijn:

- **het koud krijgen / hebben**
- **voortdurend geeuwen**
- **zware oogleden en prikkelende ogen**
- **knikkebollen**
- **moeite hebben concentratie vast te houden**
- **geen aandacht hebben voor uw (vaar)omgeving**
- **herhaaldelijk aan uw neus krabben of uw kin aanraken**

Nuttigen van alcohol, de feiten:

- Varen onder invloed is niet toegestaan en verhoogt het risico op een ongeval.
- Ons lichaam heeft gemiddeld 100 minuten nodig om 1 normaal glas alcohol af te breken.
- Alcohol kan vermoeidheid in de hand werken.
- Alcohol verlaagt het concentratievermogen en het reactievermogen.
- Als u vaart onder invloed van alcohol krijgt u een boete. U krijgt een vaarverbod voor minimaal 8 uur en in uiterste gevallen kan ook de vaarbevoegdheid worden ontzegd en u bent niet verzekerd bij schade.

Bijzondere lading

Spreek voor aanvang van bijzondere lading (zoals vervoer van zware machines) duidelijk af wat u kunt verwachten en laat afspraken daarover schriftelijk bevestigen. Schakel bij twijfel een deskundige in.

Stuwen van lading

Zorg bij ladingen die niet het gehele laadruim vullen (staalrollen, aluminium broodjes etc.) of ladingen die boven de denneboom reiken (containers, constructiewerk) er voor dat de lading goed gestuwd is en zeevast staat.

Laden en lossen

Zorg tijdens het laden en lossen voor voldoende toezicht op de werkzaamheden door een bemanningslid. Worden de werkzaamheden niet naar tevredenheid uitgevoerd, dan heeft u het recht de werkzaamheden stil te laten leggen. Voordat u het cognossement ondertekent, controleer goed of de lading onbeschadigd en volledig aan boord is geplaatst en gelost. Hier geldt het gezegde "vertrouwen is goed, maar controle is beter".

Helpen tijdens het laden en lossen

Het is goed bedoeld, meehelpen tijdens het laden en lossen. Maar weet dat u tijdens het meewerken bij laden en lossen vaak niet of niet geheel verzekerd bent, dit geldt voor zowel materiële als letselschade.

Voorbeeld

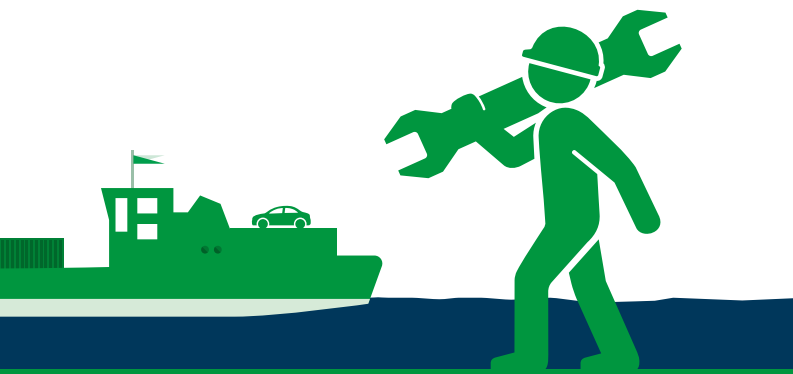
Stel u rijdt op een "Bobcat" van de stuwadoor in uw eigen laadruim en u komt onverhoopt met de "Bobcat" in botsing met een ruimschot.

Zowel aan de "Bobcat" als het ruimschot ontstaat schade. In dit geval kunt u de stuwadoor of uw eigen verzekering niet aanspreken voor de schade aan de "Bobcat".

15 Werf en reparatie aangelegenheden

- Zorg voor aanvang van de werkzaamheden dat u een nauwkeurige offerte/opdrachtbevestiging met hierin omschreven de te verrichten werkzaamheden in uw bezit is. Houdt hierbij tevens rekening met de van toepassing zijnde voorwaarden (meestal Metaalunie of VNSI) die het bedrijf hanteert.
- Leg eventuele wijzingen van de opdracht en meerwerk met bijhorende prijs schriftelijk vast.
- Leg de opleveringsdatum met eventueel overeengekomen boeteclausule (per dag) schriftelijk vast.
- Houd tijdens de werkzaamheden altijd een (machinekamer)logboek bij. Maak eventuele klachten schriftelijk kenbaar aan het reparatiebedrijf.
- Houdt bij verbouwingen, zoals het verlengen van het schip of het grotendeels vernieuwen van de elektrische installatie, er rekening mee dat aan deze werkzaamheden wettelijke eisen worden gesteld. Denk hierbij aan het goedkeuren van verbouwtekeningen of elektrische schema's en eventuele inspecties op locatie door een expert/inspecteur.

5 vuistregels voor een veilige diepgang

16

1

Ken uw waterwegen, zorg ervoor dat u recente vaarwegkaarten/informatie aan boord heeft.

2

Houd de actuele waterstanden in de gaten.

3

Controleer tijdens de vaart ook regelmatig uw diepgang.

4

Zorg voor een voldoende veilige marge tussen scheepsvlak en bodem.

5

Houd rekening met de overige vaart en pas uw snelheid tijdig aan.

Wilt u meer weten over preventie?
Volg TVM dan ook op social media.

f tvmverzekeringen
in tvm-verzekeringen
🐦 @tvmnl

Van Limburg Stirumstraat 250 | Postbus 130 | 7900 AC HOOGEVEEN
📞 +31 (0)528 29 27 50 **✉** binnenvaart@tvm.nl **🌐** www.tvm.nl